

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
31 maart 2023

Ons kenmerk
4541927

nota

1. Aanleiding

De aanleiding voor de verzamelbrief Reactie WODC-onderzoek 'Foute huurders', kwetsbare branches en toepassing Wet Bibob door Rijksonderdelen is drieledig:

- Op 14 december 2022 heeft u de onderzoeksrapportage 'Foute huurders' aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarbij is aangegeven dat in het voorjaar van 2023 inhoudelijk gereageerd zou worden op de conclusies van het onderzoek. Daarnaast is het rapport geconvoceerd voor het commissiedebat 'Criminaliteitsbestrijding, ondermijning en georganiseerde criminaliteit' van 6 april 2023.
- Op 22 november 2022 is door de Tweede Kamer een motie van het lid Mutluer (PvdA) aangenomen over het in kaart brengen van kwetsbare branches en het onderzoeken of meer regelgeving nodig is om malafide ondernemers te weren uit kwetsbare wijken. Met de motie is verzocht om de Kamer over de stand van zaken in het eerste kwartaal van 2023 te informeren.
- Op 28 september 2022 zijn door u, mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, schriftelijke vragen beantwoord van de leden Michon-Derkzen (VVD) en Sneller (D66) over het onbenut laten van Bibob-toetsing door Rijksonderdelen bij subsidieverlening. In de brief heeft u aangegeven dat de inzet van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) door Rijksonderdelen een groot aandachtspunt is en dat u de Kamer weer zou informeren over de voortgang van het verbeteren van de toepassing van de Wet Bibob door de Rijksoverheid in het eerste kwartaal van 2023.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer met de reactie op het WODC-rapport 'Foute huurders' en met de updates over de uitvoering van de motie 'kwetsbare branches' en het activeren van Rijksonderdelen om de Wet Bibob toe te passen.

3. Kernpunten

WODC-onderzoek 'Foute huurders'

- Het onderzoek 'Foute huurders' heeft inzichtelijk gemaakt dat een systeem van onderlinge informatiedeling tussen verhuurders met een lijst van malafide huurders een beperkte meerwaarde heeft. Criminelen weten de nadelige gevolgen hiervan makkelijk te neutraliseren. Ook kleven er nadelen aan zo'n systeem: het gebruik van een lijst met 'foute huurders' mag bijvoorbeeld niet tot uitsluiting van een basisbehoefte als onderdak leiden.
- Een betere benutting van de huidige screeningsmogelijkheden door verhuurders en de aanpak van malafide verhuurmakelaars is volgens de onderzoekers effectiever in de strijd tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de vastgoedsector. Door JenV en partners ontwikkelde checklijsten kunnen hierbij helpen, evenals de verkenning naar (strakkere) regulering van de makelaardij. Voorts wordt met BZK onderzocht of het Wetsvoorstel Goed Verhuurderschap kan worden versterkt met normering voor verhuurders en een aangewezen vergunningsplicht.

Datum
31 maart 2023

Ons kenmerk
4541927

Motie 'kwetsbare branches'

- De motie volgt op een brief van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Rotterdam van juli jl. Het RIEC zegt in onderzoeken naar ondermijnende georganiseerde criminaliteit bepaalde branches vaak tegen te komen. Het acht de invoering van een lokale vergunningplicht nodig. Dit kost echter tijd. Het RIEC verzoekt daarom om te onderzoeken of landelijke regulering tot de mogelijkheden behoort.
- Er is contact gelegd met het RIEC Rotterdam, voor een onderbouwing voor de kwetsbaarheid van de door hen genoemde branches. Ook is binnen JenV een inventarisatie gedaan van trajecten die inspelen op de weerbaarheid van kwetsbare branches en is met meerdere gemeenten besproken of zij de genoemde branches herkennen, aanvullingen hebben en hoe zij (uit eigen ervaring) aankijken tegen regulering. Hieruit is gebleken dat een landelijke vergunningplicht om meerdere redenen niet voor elke gemeente de oplossing is. Men heeft in eerste gesprekken onder andere aangegeven ook (of meer) baat te hebben bij handvatten voor lokaal maatwerk of een (lokale) gebiedsgerichte aanpak. Handhavingscapaciteit speelt daarbij een rol. Tegelijkertijd wordt zeker voor een beperkt aantal branches wel de meerwaarde van landelijke regulering gezien.
- Het proces om uitvoering aan de motie te geven is in volle gang. Op basis van de verzamelde informatie zal worden bezien voor welke branches nader onderzoek naar hun kwetsbaarheid op z'n plaats is en of landelijke regulering nodig is. In het najaar wordt de Tweede Kamer opnieuw geïnformeerd.

Toepassing Wet Bibob door Rijksonderdelen

- In augustus 2022 is door Nieuwsuur een onderzoek naar de Wet Bibob en Rijksonderdelen gedeeld. Hieruit bleek dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en de instantie Uitvoering van Beleid (onderdeel van het ministerie van SZW) de Wet Bibob nauwelijks zouden toepassen.
- Naar aanleiding hiervan zijn Kamervragen gesteld. Aangegeven is dat JenV gesprekken zou gaan voeren met Rijksonderdelen om de inzet te stimuleren.
- Er zijn gesprekken gevoerd met het Rijksvastgoedbedrijf, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Uitvoering van Beleid van SZW en subsidie- en

overheidsopdrachtenverstrekken onderdelen binnen JenV. Hieruit blijkt dat het Rijksvastgoedbedrijf de Wet Bibob al jaren inzet en dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland recent een Bibob-adviesgroep heeft opgericht. Zij geven net als een aantal andere Rijksonderdelen wel aan dat er beperkte praktische Bibob-ervaring is en dat men opzoek is naar (inter)departementale richtlijnen.

- Of dergelijk beleid praktisch en uitvoerbaar is, moet worden gezien. Onderzocht wordt hoe Rijksonderdelen kunnen worden samengebracht en welke rol JenV daarin heeft. Een update volgt aan het einde van dit jaar.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**

Datum
31 maart 2023

Ons kenmerk
4541927

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Motie 'kwetsbare branches'

Ten aanzien van de motie over kwetsbare branches geldt dat er – zoals hiervoor al uiteengezet – ook een eerdere brief van het RIEC Rotterdam over hetzelfde onderwerp aan JenV is gestuurd. Door de programma directeur-generaal Ondernemend Nederland is toen gereageerd dat JenV het proces van prioriteren en onderzoeken in gang zou gaan zetten.

Toepassing Wet Bibob door Rijksonderdelen

Het inventariseren van de toepassing van de Wet Bibob door Rijksonderdelen is mede in gang gezet naar aanleiding van Kamervragen die afgelopen jaar zijn gesteld door de leden Michon-Derkzen (VVD) en Sneller (D66).

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.